

Spis treści

Przedmowa	9
Od literatury w Austrii do literatury austriackiej	13
Założenia metodologiczne	13
Austriacki kod kulturowy	15
Przegląd stanowisk literaturoznawców austriackich	22
Periodyzacja historycznoliteracka	25
Między biedermeierem a liberalizmem	31
Wprowadzenie w epokę. Odgraniczenie literatury okresu biedermeieru od literatury „przedmarcowej”	31
Protoplaści literatury austriackiej w XIX wieku	37
Franz Grillparzer (1791-1872) – dramaturg	37
Adalbert Stifter (1805-1868) – prozaik.....	44
Nikolaus Lenau (1802-1850) – poeta.....	49
Wiedeński teatr ludowy	55
Tradycja teatru ludowego w Austrii	55
Ferdinand Raimund (1790-1836).....	58
Johann Nepomuk Nestroy (1801-1862)	60
Zwrot ku realizmowi	65
Uwarunkowania historyczne	65
Marie von Ebner-Eschenbach (1830-1916)	68
Charles Sealsfield (1793-1864)	72
Epizod galicyjski	77
Osobliwość literatury galicyjskiej	77
Leopold von Sacher-Masoch (1836-1895).....	81
Karl Emil Franzos (1848-1904)	85

Realizm środowiskowy	89
Dalsze warianty realizmu austriackiego. Literatura kobieca – Ada Christen, literatura pacyfistyczna – Bertha von Suttner.....	89
Literatura wiejska – Ludwig Anzengruber (1839-1889) i Peter Rosegger (1843-1918)	93
Literatura psychologiczna – Ferdinand von Saar (1833-1906)	100
Przełom modernistyczny	105
Założenia modernizmu austriackiego. Filozofia – Ernst Mach, psychoanaliza – Sigmund Freud, secesja – Gustav Klimt	105
Młody Wiedeń	115
Środowisko literackie Wiednia	115
Peter Altenberg (1859-1919)	117
Arthur Schnitzler (1862-1931)	119
Hugo von Hofmannsthal (1874-1929)	123
Karl Kraus (1874-1936)	129
Poeeci modernizmu	133
Charakterystyka austriackiej poezji modernistycznej.....	133
Georg Trakl (1887-1914)	135
Rainer Maria Rilke (1875-1926)	139
W kręgu literatury praskiej	149
Literatura niemieckojęzyczna w Pradze	149
Max Brod (1884-1968)	155
Franz Kafka (1883-1924)	158
Franz Werfel (1890-1945)	165
Wielcy powieściopisarze pierwszej połowy XX wieku	171
Nowe podejście do rzeczywistości	171
Robert Musil (1880-1942)	174
Joseph Roth (1894-1939)	184
Hermann Broch (1886-1951)	192
Prozaicy literackiego tła	201
Estetyczne szyfry czasu: fantastyka – Fritz Herzmanovsky-Orlando, realizm habsburski – Bruno Brehm i Alexander Lenert-Holenia. W stronę emancypacji – Alma Johanna Koenig.....	201
Psychoanaliza – Stefan Zweig (1881-1942)	207

Dramaturgia lat międzywojennych	213
Między tradycją a odnową	213
Spóźniony ekspresjonista – Franz Theodor Csokor (1885-1969).....	215
Nowa wersja dramatu ludowego – Ödön von Horváth (1901-1939)	219
Twórca misteriów Max Mell (1882-1971) i inni	225
Literatura austriacka w III Rzeszy i na emigracji	227
Życie literackie po aneksji	227
Literatura nazistowska – Josef Weinheber (1892-1945)	230
Losy literatury austriackiej na emigracji. Emigracja wewnętrzna	232
Restytucja literatury austriackiej po II wojnie światowej	237
Odbudowa życia literackiego	237
Wiersze poetów generacji powojennej	242
Paul Celan (1920-1970)	243
Ingeborg Bachmann (1926-1973)	249
Poezja między tradycją a nowoczesnością	252
Zwrot ku eksperymentowi	254
Ernst Jandl (1925-2000)	256
Wyzwania i program	259
Erich Fried (1921-1988)	261
Próba obrachunku z przeszłością w prozie i dramacie	265
Wojna i narodowy socjalizm w literaturze austriackiej pisarzy śred- niej generacji – Herbert Zand, Hans Lebert, Ilse Aichinger, Fritz Hoch- wälder	265
Początki awangardy w literaturze powojennej	273
Art-Club, Wiener Gruppe, Hans Carl Artmann, Gerhard Rühm, Oswald Wiener	273
Zmagania z mitem	283
Mit a rzeczywistość	283
Heimito von Doderer (1896-1968)	285
Albert Paris Gütersloh (1887-1973)	290
Tropami mistrzów	294
Przypadek osobny – Elias Canetti (1905-1994)	298
Druga awangarda i ugrupowania alternatywne	305
Zmiana paradygmatu estetycznego	305
Grazer Gruppe	306

Peter Handke (1942)	308
Wolfgang Bauer (1941-2005)	314
Barbara Frischmuth (1941)	317
W kręgu oddziaływania Grazu – Michael Scharang, Gert F. Jonke, Gerhard Roth	319
Literacka lewica spod znaku „Wespennest”	324
Wokół literackiego „Podium” – Ilse Tielsch, Marianne Gruber, Peter Henisch	325
Literatura w sporze o oblicze czasów	331
Literatura protestu	331
Thomas Bernhard (1931-1989)	332
Elfriede Jelinek (1946)	339
Na tropach prowokatorów wyobraźni – Franz Innerhofer, Josef Winkler, Peter Turrini, Josef Haslinger	344
Austriacka literatura kobieca	353
Od prozy Marlen Haushofer i Ingeborg Bachmann do powieści Elisabeth Reichart i Marlene Streeruwitz	353
Zwrot ku postmodernizmowi	365
Opis globalizacji z perspektywy austriackiej	365
Christoph Ransmayr (1954)	366
Robert Menasse (1954)	369
Norbert Gstrein (1961)	372
Franzobel (1967)	374
Arno Geiger (1968)	375
Daniel Kehlmann (1975)	377
Martin Pollack (1944)	379
Karl Markus Gauß (1954)	381
Zamiast zakończenia	383
Bibliografia	387
Indeks	392
Spis ilustracji	403